

който послѣдния се отклонявалъ, — избѣгвайки самъ боя съ русската армия, ограничавайки се само съ маневриране срѣщу тѣхъ и все по вече и по вече стѣсняванъ отъ тѣхъ отъ двѣ страни, Фридрихъ отстѣпилъ постепенно до р. Кацбахъ. Като стигналъ до Валщадтъ на р. Кацбахъ, Фридрихъ, при всичкото искусство на маневриранieto си, можалъ най послѣ да бѣде тактически заобиколенъ отъ неприятелскитѣ армии, отъ които всѣка отдѣлно била несравнено по силна отъ неговата армия. Въ тѣзи обстоятелства, като разбиралъ опасността на положението си, Фридрихъ за првъ пѣтъ се рѣшилъ да търси защита и спасение въ укрѣпенъ лагеръ. Като отстѣпилъ къмъ Швейдницъ, той заелъ (на 20 августъ) силна позиция при Бунцелвицъ и почналъ да я укрѣпява отъ всички страни съ отдѣлни верки. При всичко, че руската и австрийската армии се намирали на близко разстояние една отъ друга, първата едва слѣдъ петъ дни се съединила съ послѣдната, а между това Фридрихъ успѣлъ вече да устрои укрѣпения лагеръ. Избраната отъ него мѣстность за расположението на лагера била покрита съ хълмове, между които тѣчали много рѣкички; двѣ отъ тѣзи рѣкички прикривали фронта на лагера. Самия лагеръ състоялъ отъ отдѣлни верки и ималъ форма на дългъгъ четвероугълникъ, съ дължина отъ 5.000 и джлбочина 3.000 крачки, съ 6 изходящи жгли, отъ които расположены на вюрбенскитѣ височини, които командували надъ по голѣмата частъ отъ лагера, билъ укрѣпенъ по силно отъ всичкитѣ други. Дѣсната му страна била обърната къмъ селенията Цешенъ и Цедлицъ, фронта се намиралъ между Цедлицъ и Яуерникъ, лѣвата страна — между Яуерникъ и вюрбенскитѣ височини, а тила — между тѣзи послѣднитѣ и Цешенъ.

Укрѣпленията били въоръжени съ 180 топа, които отбранявали достѣпа къмъ лагера, който освѣтъ това билъ прикритъ въ разни мѣста съ засѣки, вѣлчи ями и фугаси. Лагера при Бунцелвицъ, който дълго се признавалъ за вѣнецъ на искуството въ полската фортификация и дѣйствително съставлява епоха въ нея, билъ твърдѣ силенъ. Той ималъ това важно прѣимущество, че, като състоялъ отъ отдѣлни верки, никакъ не стѣснявалъ дѣйствиата на Фридриха и му позволявалъ въ всѣко време да прѣмине въ настѣпление. Но най главната му сила била твърдѣ искусното и съобразно съ мѣстността расположение на войскитѣ въ него отъ Фридриха. Особенно згодно били расположены 58 ескадрона въ самия центръ на лагера, съвокупно, въ видъ на резервъ. Впрочемъ лагера не билъ непристѣпенъ. Най удобнитѣ за атаката му пунктове се намирали между Яуерникъ и Бунцелвицъ и между Петервицъ и Нейдорфъ. Ако 130-хилядната съюзна армия бѣ атакувала въ него отъ нѣколко страни 60-хилядната прусска армия, то, въ случай на успѣхъ въ тѣзи атака, Фридрихъ би можалъ да понесе пълно поражение. А за това на првъ планъ се вижда странно, защо Фридрихъ напразно се изложилъ на тѣзи опасностъ, като ималъ възможностъ да я избѣгне, съ заеманieto на по згоденъ лагеръ при Бреславль отъ кждѣто можалъ тѣй сжщо въ всѣко време да нападне Лаудона, ако той прѣприемеше обсадата на Швейдницъ. Но това се обяснява 1) съ туй, че Фридрихъ ималъ твърдѣ много пѣхота въ сравнение съ австрийцитѣ и почти по 6 топа (по вѣчето тѣжки) на 1.000 души, — и 2) съ увѣренността му въ туй, че австрийцитѣ ще се отслабятъ, спорѣдъ обичая си, съ отряди за обезпечение на съобщенията си, че руската армия, като